

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje rada učenika s teškoćama u strukovnoj školi

- Excellent
- Very good
- Good
- Average
- Poor

Tamara Berić Blažić, prof.def.
Srednja škola – Centar za odgoj i obrazovanje
Zagorska 14, Zagreb

Praćenje i vrednovanje učenika teškoćama utvrđeno je :

Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (čl.72)

- Ocjene učenika s teškoćama iskazuju se opisno i brojčano, ovisno o programu u koji je uključen

Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi

- Vrednuje se odnos prema radu, postavljenim zadacima te odgojnim vrijednostima
- Vrednovanje je primjereno osobnostima i **teškoći učenika**

Učestale greške pri ocjenjivanju učenika s TUR

- o Učestalo dobivanje niskih ocjena učenika
- o Slabo obrazlaganje povratnih informacija
- o Ocjenjivanje nije poticajno

**Nisko
samopouzdanje
učenika**

**Ponavljajući slab
uspjeh-
uznemirujuće za
roditelje**

**Pojava nepoželjnih
oblika ponašanja
kao posljedica
školskog neuspjeha**

Promatranje, zapažanje

- Kontinuirano
- Dosljedno
- Dugotrajno, kroz različite situacije
- S ciljem pravovremenog uočavanja učenikovih potreba

➤ **Rezultate praćenja treba redovito**

zapisivati – Imenik, rubrika Bilješke o praćenju rada i napredovanja učenika

- [Lista PUP- Rijeka!!!.docx](#)
- [Lista praćenja ponašanja - tim za pup.docx](#)

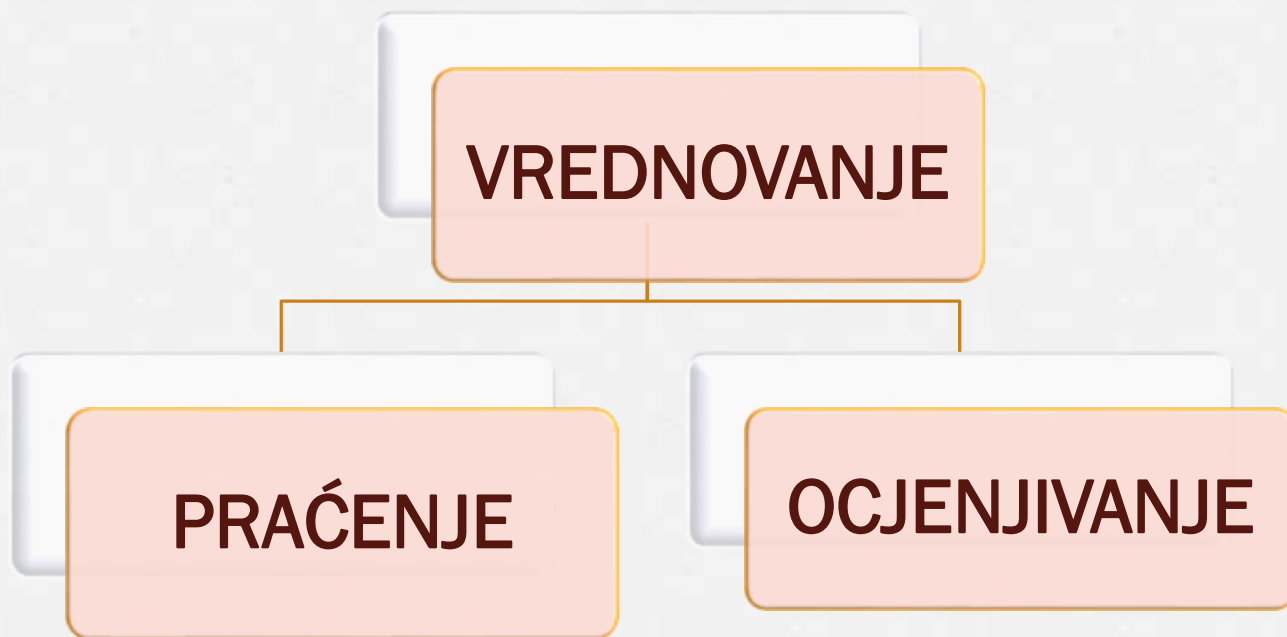

Praćenje i ocjenjivanje na praktičnoj nastavi

- Osim elemenata vezanih uz struku i rad u određenom zanimanju, vrednuju se i elementi koji nisu vezani uz određenu struku i zanimanje:
  - **Poznavanje alata**
  - **Rukovanje alatima**
  - **Poznavanje materijala**
  - **Korištenje materijala (sirovina)**
- **Poznavanje i razumijevanje slijeda radnih operacija**
  - **Kvaliteta i točnost izradbe**
  - **Primjena mjera za rad na siguran način**
    - **Samostalnost u radu**
    - **Snalaženje u radnoj sredini**
      - **Interes za rad**
  - **Urednost na radnom mjestu**

Vrednovanje

sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja i postignutoj razini kompetencija: znanjima, vještinama, sposobnostima, samostalnosti i odgovornosti

Ocjenjivanje

- Opisno ili brojčano
- Rezultat praćenja ili provjeravanja
- Osigurava učiteljima, učenicima, roditeljima i drugima povratne informacije o učenikovom napredovanju
- Osigurava evidenciju napretka kroz dulji vremenski rok
- Poticajno

PRIMJERI OPISNOG OCJENJIVANJA

SPOSOBNOSTI učenika su vrlo razvijene/ razvijene/ prosječne / ispodprosječne / slabe

Lako uči/ uči s razumijevanjem i primjenjuje naučeno/ uči bez razumijevanja / uči mehanički i ne može praktično primijeniti

INTERES ZA RAD je velik/ promjenjiv/ slab/ nema interesa/ zainteresiran samo za određene sadržaje

POZORNOST je velika/ odsutan mislima/ bavi se radnjama koje nisu vezane uz rad na satu

SAMOSTALNOST, RADNE NAVIKE I ZALAGANJE - samostalan / treba poticaj/ treba nadzor, pomoć i/ili vođenje / marljiv / uporan/ radi povremeno / radi ovisno o trenutnom raspoloženju / izbjegava rad na satu / brzo odustaje / ne trudi se / površan i brzoplet / vrlo spor

OSTALE SMJERNICE OPISNOG OCJENJIVANJA:

- Predznanje je odlično / dobro / slabo
- Pokazuje **kreativnost i samoinicijativu** u radu / ne pokazuje kreativnost i nema samoinicijative
- Odlično / dobro / slabo **povezuje nastavne sadržaje**
- Odlično / dobro / slabo povezuje nastavne sadržaje s praktičnom nastavom i/ili svakodnevnim životom**
- Nije u mogućnosti povezivati nastavne sadržaje / s praktičnom nastavom i/ili svakodnevnim životom**
- Postiže odličan / vrlo dobar / dobar / “mali” **uspjeh** u odnosu na predviđena postignuća
- Redovito / neredovito / ne piše **domaće zadaće**
- Izostaje rad kod kuće
- Ocjena ga motivira / ne motivira
- Na vrijeme / sa zakašnjenjem / ne **izvršava svoje obveze**
- Odlično / prosječno/ slabo i kratkotrajno **pamćenje**
- Primjerenog / neprimjerenog rječnika
- Rukopis** čitljiv / teže čitljiv / nečitljiv nastavniku i/ili učeniku

Opisno ocjenjivanje

- o Jesu li i u kojoj mjeri usvojeni planirani ishodi učenja?
- o U čemu se ogleda uspješnost učenika? Koje su jače strane učenika?
- o Kolika je razlika u napredovanju u praćenom razdoblju?
- o Kakav je odnos prema radu i obvezama, drugim učenicima i odraslim osobama?
- o Kakvo je vladanje učenika?
- o [IOOPprazan, OBRAZAC.doc](#)

POTICAJNO OCJENJIVANJE

Podiže
samopouzdanje

Ističe
uspjeh i
pozitivna
obilježja

Ističe
aktivnosti u
kojima je
uspješan i u
kojima se
ističe

Ukazuje na
učenikovu
kreativnost,
snalaženje i
originalnost u
rješavanju
problema

Ističe aktivnosti i
sadržaje za
koje je
zainteresiran

Pravilo – strogo se pridržavati postignuća potrebnih za određenu ocjenu

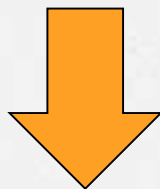
Opis postignuća (općenito)

(2)	Prisjeća se osnovnih pojmova uz pomoć nastavnika	Radi uz pomoć i ne uočava greške
(3)	Poznaje i imenuje osnovne pojmove	Radi uz povremenu pomoć, greške uočava i ispravlja uz pomoć nastavnika
(4)	Poznaje sve nastavne sadržaje, ali ih ne povezuje sa sličnim sadržajima	Primjenjuje stečeno znanje, samostalno uočava pogreške i ispravlja ih
(5)	Povezuje usvojeno znanje s drugim sličnim sadržajima	Kreativno primjenjuje usvojene vještine u novim situacijama

Što trebamo imati na umu prilikom praćenja i ocjenjivanja učenika s teškoćama?

- Očekivane ishode (u skladu s inicijalnom provjerom)
- Ocjenjivanje u skladu s ishodima učenja (postignućima) postavljenim za pojedinog učenika
- Osobne mogućnosti učenika

**Individualizacija
praćenja i ocjenjivanja**

Što trebamo imati na umu prilikom praćenja i ocjenjivanja učenika s teškoćama?

Razina
usvojenosti
sadržaja

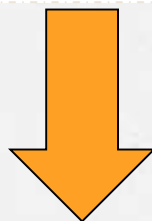
Socijalne
vještine, radne
navike, aktivnost

Izbjegavanje stereotipa o stvaranju slike o učeniku
samo na temelju ostvarivanja **obrazovnih** zadataka

Što trebamo imati na umu prilikom praćenja i ocjenjivanja učenika s teškoćama?

- ▶ Učenici s teškoćama često su **nekritični i nerealni** u procjeni vlastitih sposobnosti i postignuća (potcjenjuju ili precjenjuju vlastite sposobnosti)

Praćenje i evaluacija učeničkih aktivnosti i rezultata za cilj treba imati i **osposobljavanje za samoprocjenu i razvijanje svijesti o vlastitim kompetencijama**

Izvori podataka za određivanje didaktičko – metodičke podrške (individualiziranih postupaka)

RODITELJI :

- povijest razvoja djeteta, medicinske potrebe, povijest obrazovanja
- jake strane, nadarenost, emocionalne potrebe, društvene potrebe

ŠKOLA:

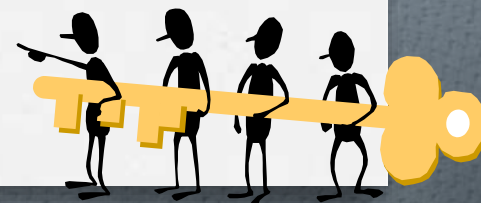
- **OŠ – čl. 19 – SŠ dužna tražiti u roku od 15 dana od početka nastave tražiti, a OŠ dužna dostaviti dokumentaciju o praćenju i svladavanju programa u OŠ**
- specifične poteškoće, uspješni programi i strategije, učinak

STRUČNJACI:

- logopedi, edukacijski rehabilitatori, socijalni pedagozi, psiholozi, pedagozi, nadležni liječnik škole-spec. školske medicine

UČENIK:

- način na koji uči, građa koju najradije uči
- što otežava učenje, a što pomaže pri učenju

Članak 4. stavak 8

- o Stručno povjerenstvo OŠ, kao i str. suradnici i nastavnici SŠ, zajedno s liječnikom školske medicine, kada procijene da postoji potreba predlažu Stručnom povjerenstvu Ureda **utvrđivanje primjerenog programa obrazovanja ili ukidanje rješenja o primjerenom programu obrazovanja**

Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta/učenika te sastavu stručnih povjerenstava, N.N.2.6.2014.

Kognitivne razine znanja

1. osnova znanja – pamćenje činjenica i informacija
2. razumijevanje tih činjenica
3. **primjena** tih činjenica

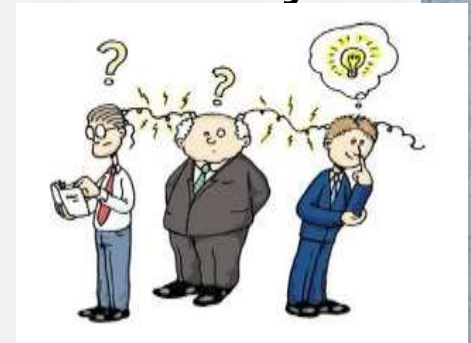

TEMELJNE RAZINE

4. analiza ili objašnjavanje informacija
5. donošenje prosudbi na osnovi prethodnih razina
6. stvaranje novoga primjenjujući usvojene informacije

VIŠE RAZINE – KRITIČKO I KREATIVNO MIŠLJENJE I AKTIVNOSTI U KOJIMA SE RJEŠAVAJU PROBLEMI

Razine postignuća po područjima

- o **Kognitivno područje** (pamćenje, razumijevanje, primjena...)
- o **Psihomotoričko područje** (imitacija, manipulacija...)
- o **Afektivno područje** (prihvatanje, reagiranje, kritičko vrednovanje...)

Na koji način?

- o 1. Odredite ishode učenja (obrazovna postignuća)
- o 2. Uskladite metode, sredstva i oblike rada s potrebama i mogućnostima učenika
- o 3. Postavite ostvarive zahtjeve
- o 4. Potičite emocionalno – socijalne odnose
- o 5. Provodite poticajno vrednovanje i ocjenjivanje
- o 6. Odredite najprimjereniji oblik provjere

1. Odredite ishode učenja (obrazovna postignuća)

Propisani ishodi /obrazovna postignuća (Nastavni plan i program) bit će **ISTI** za sve učenike s teškoćama za koje je potrebna samo didaktičko – metodička podrška u radu (individualizirani pristup)

Učenici s teškoćama koji NEMAJU snižene intelektualne sposobnosti mogu biti uspješni u svladavanju svih razina znanja uz primjerenu didaktičko – metodičku podršku

2. Uskladite metode, sredstva i oblike rada s potrebama i mogućnostima učenika

- o Različite teškoće različite strategije poučavanja
- o Prilagodite govorni izraz (sve teškoće!)
- o Omogućite uspješno čitanje
- o Olakšajte pisano izražavanje
- o Koristite učinkovitu demonstraciju
- o Uključite učenika u praktičan rad

3. Postavite ostvarive zahtjeve

- Preispitajte zahtjeve vezane uz **primjenu zadatka**
- Predvidite višekratno **vježbanje i ponavljanje**
- Razmotrite zahtjeve vezane uz **vrijeme** rada
- Razmotrite zahtjeve vezane uz **samostalnost** učenika
- Primjerenim zahtjevima potičite **aktivnost** učenika
- Razmotrite potrebe vezane uz **prostor**

4. Potičite emocionalno – socijalne odnose

Pozitivan stav prema učeniku s teškoćama

umirujuće i motivirajuće djelovanje na učenika

osjećaj veće sigurnosti i samopouzdanja

- **viša očekivanja vode do boljih postignuća!**
- **suradničko učenje – vršnjaci!**

Što može pomoći?

- o Vannastavne aktivnosti
- o Afirmativni pano
- o Sportska natjecanja
- o PSP
- o Individualni rad s edukacijskim rehabilitatorom, logopedom, psihologom

5. Provodite poticajno vrednovanje i ocjenjivanje

o Vrednovanje i ocjenjivanje je svrhovito ako je povezano s postavljenim dostižnim obrazovnim ciljevima (postignućima učenika)

- o Vrednovanje može biti **OPISNO i BROJČANO** – opisno olakšava brojčano ocjenjivanje!
- o Kriteriji moraju biti jasno određeni!
  - o **Redovito i često ocjenjivanje!**

Važno je...

- o izbjegavati Halo efekt
- o pružati povratne informacije učeniku i roditelju
- o ocjenjivanjem poticati motivaciju učenika i jačati samopouzdanje
- o osposobljavati učenika za samopraćenje i samovrednovanje

6. Odredite najprimjereniji oblik provjere

o Usmeno, pisano ili praktični rad?

Isti postupci podrške kao i tijekom procesa učenja

o **PRODULJENO VRIJEME RADA!** – za sve s TUR

Hvala na pozornosti!

Možete li mi pomoći? Ovakav slučaj nije bio opisan niti na jednom od mojih seminara.